

§ 7 Verksamhetsplan 2015

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden fastställer verksamhetsplan med budget för 2015 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden fastställer resultatenheter och internpriser för 2015.
3. Stadsdelsnämnden redovisar omslutningsförändringar om 220,0 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden begär stimulansbidrag om 3,2 mnkr för start av fyra avdelningar i förskolan Leendet.
5. Stadsdelsnämnden godkänner risk- och väsentlighetsanalys, system för intern kontroll och internkontrollplan i enlighet med bilagorna 3-6.
6. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till jämställdhets- och mångfaldsplan enligt bilaga 1.
7. Stadsdelsnämnden begär 4,7 mnkr för oförutsedda investeringar i tillgänglighetshöjande åtgärder i enlighet med detta tjänsteutlåtande.
8. Stadsdelsnämnden anför därutöver:
Den borgerliga alliansen har haft makten i Stockholms stad i åtta år. Den nya majoritetens mål för verksamheterna är att skapa ett Stockholm som håller samman, ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm och ett demokratiskt Stockholm. Det handlar bland annat om att ge alla barn jämlika uppväxtvillkor, att vi har ren luft och rent vatten, att fler kommer i arbete och att medborgarna känner sig trygga i staden.

Att ändra verksamheterna i den nya riktningen kan inte ske omgående. I den första verksamhetsplanen och budgeten efter valet, vilka nämnden fattar beslut om idag, finns flera viktiga förändringar för våra verksamheter men många förändringar kräver ett långsiktigt arbete. Följande områden bör särskilt prioriteras det kommande året:

- Nämnden har ett angeläget och viktigt demokratiuppdrag som gäller att öka invånarnas delaktighet och det demokratiska inflytandet. De medel stadsdelsnämnden tilldelats ska gå till åtgärder som stimulerar deltagande i representativ demokrati och olika former av demokratiskt inflytande i vardagen. Nämnden kommer under våren att få ett separat ärende där nämnden ska ta ställning till vilka satsningar vi ska göra på demokrati- och utvecklingsarbetet i vår stadsdel.

- Stadshusets pågående utredning av nuvarande tillämpning av LOV inom hemtjänsten ska resultera i att det blir färre utförare. Den egna hemtjänsten ska vara ickevalsalternativet. Det kommer att ge en bättre situation för brukarna. Idag är det svårt för brukarna att göra ett upplyst val i hemtjänsten. Alla människor har olika behov och önskemål, en mall passar nödvändigtvis inte alla. I hemtjänsten måste de äldre kunna påverka hur hjälpen utförs, inte bara vem som utför den.
- De ideologiskt drivna privatiseringarna har medfört att för stor del av verksamheterna bedrivs av vinstdrivande aktörer. Andelen verksamheter som drivs i egen regi eller av icke-vinstdrivna idéburna aktörer bör öka.
- Vid framtida upphandlingar bör det ställas högre kvalitetskrav, krav om goda arbetsvillkor, tydliga miljökrav och krav om att bidra till stadens övergripande mål. Samma villkor som för offentlig verksamhet måste gälla även i de privata företag som arbetar med skattefinansierad verksamhet på kommunens uppdrag. Medarbetare i dessa företag ska beredas möjlighet att teckna kollektivavtal samt omfattas av meddelarfrihet och meddelarskydd. Samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer, som kommer till uttryck i bland annat kollektivavtal, är en förutsättning för välfungerande arbetsplatser.
- Heltid ska vara norm vid nyanställningar och vi ska ambitiöst arbeta för att så många som möjligt av de som arbetar deltid kan utöka sin arbetstid med målet att alltfler som så önskar får arbeta heltid.
- Att som ung få ett sommarjobb bidrar till att minska tröskeln till arbetslivet och ger möjlighet att få en egen inkomst. Att skapa fler feriearbetstillfällen är därför prioriterat, målet är att de unga på Kungsholmen som vill ha feriearbete också ska erbjudas möjlighet till detta.
- Alla verksamheter måste vara med och bidra till ett klimatsmart Stockholm. Stadsdelen behöver arbeta långsiktigt och strategiskt samt skapa kontaktytor med olika parter. För att kunna göra detta på bästa sätt krävs en funktion med specialistkompetens och miljösamordningsuppdrag.

ÄRENDETS BEREDNING

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i tjänsteutlåtande av den 13 januari 2015, dnr 1.1-433-2014.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt ett

gemensamt förslag från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Henrik Sjölander m.fl.(M) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt ett förslag från Moderaterna.

Maria Johansson m.fl.(FP) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt ett förslag från Folkpartiet.

BESLUTSGÅNG

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat enligt det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

RESERVATIONER

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Moderaternas förslag:

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Ett Stockholm för alla. En stad med jobb, kunskap och möjligheter
Moderaternas politik för fler jobb med låg skatt, trygg välfärd och en fungerande vardag har de boendes förtroende. Det bekräftas av att Moderaterna fortsatt är största parti inom Kungsholmens stadsdel.

Vår vision för Kungsholmen är en hållbar, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stadsdel med spännande jobb, en mångfald av människor, många företag och företagare. Kungsholmen ska vara en levande och dynamisk stadsdel där tusentals studenter utbildar sig och där familjer trivs, skaffar barn och skapar sig ett hem.

Vi tror på människors förmåga, mer än på politikens. Vi vill fortsätta att utveckla valfriheten. De avgörande besluten ska fattas av brukarna själva, oavsett om det gäller val av barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

All välfärdsverksamhet ska hålla en hög kvalitet, oavsett utförare. De boende på Kungsholmen ska vara trygga med att staden och förvaltningen har rätt verktyg och metoder för att säkra kvaliteten.

Moderaterna tar fasta på att de boende värdesätter kombinationen av en tät levande stadsdel och grönområden av hög kvalitet. Vi bygger vidare på den trygga, tillåtande och framtidsinriktade stadsdelen, som

så många älskar och allt fler väljer att bo i. Vi gör detta utifrån vår vision om att göra Kungsholmen till världens bästa plats att leva och arbeta i – i dag och i framtiden.

Kungsholmen – en växande stadsdel i utveckling

Kungsholmen ska vara en stadsdel som ingjuter framtidshopp och främjar nyskapande, såväl för dem som är födda och uppvuxna här som för dem som söker sig hit från andra delar av Sverige och världen.

Kungsholmen och Stockholm kan och ska erbjuda unika livskvaliteter som få andra städer kan matcha: ett stort utbud och utmärkt kvalitet i offentligt finansierade tjänster, trygghet, en ren och vacker miljö och ett spännande kulturliv. Stadsdelen måste ha en ledning som uppmuntrar byggandet av nya bostäder, arbetsplatser och infrastruktur, och samtidigt ta ansvar för att värna den livsmiljö som finns i parker, grönområden och i närheten av vattnet.

Det ska vara lätt att komma fram i Stockholm och på Kungsholmen. Boende på Kungsholmen ska enkelt och tryggt kunna ta sig från hemmet till arbetsplatsen, lämna barnen på förskolan, träffa vännerna på kvällen eller handla mat efter jobbet.

Tunnelbaneöverenskommelsen med nya sträckningar och stationslägen möjliggör såväl ökad kapacitet i kollektivtrafiken som ökade målsättningar för bostadsbyggandet. De nya sträckningarna förenklar direktpendling till såväl Nacka som Barkabystaden från Kungsholmen.

Vi vill att Förbifart Stockholm – och på sikt en Östlig förbindelse – för bort bilar från dagens hårt trafikerade gator. Dessa infrastruktursatsningar är särskilt viktiga för att minska trafiken på Essingeleden och genomfartstrafiken över Kungsholmen. Framkomligheten ska även öka genom satsningar på förbättrade gångstråk, utbyggt cykelnät, tunnelbana och modern spårväg.

Genom jobb får de boende på Kungsholmen försörjning, men också samhörighet och trygghet, vänner och möjlighet till utveckling och välstånd. En skola med fokus på kunskap ger de unga goda förutsättningar för fortsatta studier och jobb. Med målsättningen att alla ska kunna arbeta och utbilda sig utifrån sina egna förutsättningar ska Jobbtorgen fortsätta att utvecklas för dem som behöver stöd på vägen till egen försörjning.

En snabbt växande stadsdel med alla dess utmaningar kräver ett ledarskap som klarar att lägga grunden för det Kungsholmen våra barn och barnbarn ska växa upp och leva i. Moderaterna är beredda att ta ansvar för att utveckla stadsdelen med eftertanke, så att vi kan behålla den goda livskvalitet som är kännetecknande för Kungsholmen – en

stadsdel som förenar en tillgänglig, innovativ och urban miljö med närhet till vatten och natur.

Förskoleverksamhet

Kungsholmens förskolor ska erbjuda en verksamhet som är rolig, stimulerande, trygg, utmanande och full av möjligheter. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg och lek och av lustfyllt lärande där utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära.

Stockholms stads förskoleprogram ”Framtidens förskola” ska ange fokus för verksamheten. Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Läroplanen för förskolan har förtydligats och kompletterats med nya mål när det gäller språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. Arbetet med matematik och språkutveckling ska även fortsättningsvis vara prioriterade områden. Informations- och kommunikationsteknologiska integreras i verksamheten och bli ett verktyg för barnets lärande.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Alla barn ska få god, varierad och näringsrik mat i förskolan.

Alla barn ska ha samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola. Fler specialpedagoger ska finnas tillgängliga för att handleda resurspersoner i förskolan samt pedagoger för barn som behov av särskilt stöd. Moderaterna föreslår att ett försök med mobil enhet med specialpedagoger ska erbjudas förskolorna.

Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Moderaterna vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Det är viktigt att stadsdelsnämnden verkar för att det ska finnas många alternativ och pedagogiska inriktningar att välja mellan.

I dag arbetar många utanför traditionell kontorstid. De som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06:30–18:30) ska få möjlighet till detta.

Kompetensförsörjning är en nyckel för hög kvalitet i förskolor. För att genomföra läroplanens intentioner är det viktigt att stadsdelsnämnden

fortsätter det gedigna arbete som har initierats under senaste mandatperioden för att öka andel förskollärare. Stadsdelsnämnden ska arbeta för att kontinuerligt erbjuda medarbetare möjlighet till kompetensutveckling.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Kungsholmen ska erbjuda en trygg och inspirerande miljö för barn och ungdomar att växa upp i. Det ska finnas närhet till ett rikt utbud av kultur, idrott och fritidsaktiviteter som bidrar till att utveckla barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. En mångfald av utövare inom verksamheter för barn, kultur och fritid bidrar till att möjliggöra valfriheten och uppfylla barn och ungdomars olika behov och önskemål.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. Mångfald och valfrihet inom äldreomsorgen garanterar rätten för de äldre att kunna känna sig trygga med att omsorgen ska uppfylla deras individuella behov och ta hänsyn till deras personliga önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter individuella behov. Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till hög ålder kombinerat med ensamhet.

Tekniska hjälpmedel erbjuder nya möjligheter att underlätta för äldre och deras anhöriga att använda sin valfrihet och enkelt kunna välja mellan olika utförare. Alla biståndsbedömare ska ges tillgång till läsplatta som arbetsredskap för att genom e-tjänsten Hitta service ge stöd att välja äldreomsorg utifrån individuella behov och önskemål.

Kunskap om demenssjukdom ska stärkas på stadens demensboenden. För att stärka kompetens och kvalitet i vård och omsorg för personer med demens och deras anhöriga föreslår Moderaterna ett pilotprojekt där medarbetarna erbjuds certifiering enligt Silviahemmets utbildningscertifiering.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Stadsdelsnämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och äldrenämnden fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte.

Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt att själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Stadsdelsnämndens arbete ska präglas av ett tydligt fokus på den enskilda brukaren. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Socialtjänstens arbete ska grundas på respekt för den enskilda individens önskemål och val. Den enskilde ska också ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av sin insats. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade och visa på goda resultat.

Barns delaktighet i utredningsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde som fortsatt ska prioriteras. Stadsdelsnämnden ska prioritera uppföljning av placerade barn och unga samt barn som lever med våld i nära relationer. Samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn.

Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte. Stadsdelsnämnden ska fortsatt utveckla arbetet för att stärka stödet för barn och unga med psykisk ohälsa. Stadens uppsökande arbete med bland annat fältassistenter ska fortgå och utökas.

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 24 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott. Arbetet med sociala insatsgrupper är prioriterat och samtliga stadsdelsnämnder ska använda denna arbetsmetod.

Arbetet mot hemlöshet ska vara långsiktigt och stadsdelsnämnden ska prioritera det förebyggande arbetet för att undvika att personer hamnar i hemlöshet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Stockholms stads program för att motverka hemlöshet ligger till grund för nämndens arbete. Under de senaste åren har en markant ökning skett av antalet personer från andra EU-länder och tredjelandsmedborgare som vistas i Stockholm utan försörjning och boende. Detta kräver ett ökat behov av insatser från socialtjänsten, bland annat i form av uppsökande verksamhet samt insatser från ideella föreningar.

Arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras. Stadsdelen ska ha ett våld-i-nära-relationsteam som ska vända sig till såväl kvinnor som män. Det ska finnas ett tydligt barnperspektiv i alla utredningar av vuxna som utsätts för våld alternativt vuxna som utövar våld. Det ska alltid inledas en utredning när socialtjänsten får kännedom om att ett barn lever med våld i nära relation.

Sysselsättningen bland personer med psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning ska förbättras genom individuellt anpassade alternativ och upparbetade kontakter med företagare i närmiljön.

Det är viktigt med en stabil kompetensförsörjning för att kunna upprätta god kvalitet, kontinuitet och bra arbetsmiljö. Det introduktionsprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare som har tagits fram av kommunstyrelsen ska implementeras tillsammans med utvecklandet av karriärtjänster för socialsekreterare.

Stadsmiljöverksamhet

Upplevelsen av Kungsholmen som en grön, ren och snygg stadsdel ska öka. Kungsholmen ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städlat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Stadsdelsnämnden ska tillsammans med fältassistenter och lokalpolis fortsätta det trygghetshöjande arbetet med fokus på särskilda ”hot spots” såsom Fridhemsplan och Kungsholmens parker.

Tillgänglighetsfrågorna ska vara en naturlig beståndsdel i den dagliga verksamheten. Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta arbetet för idéburen stadsförbättring. Kungsholmsborna lämnar in flest medborgarförslag i staden. En stor andel av dessa avser förslag på att förbättra och utveckla närmiljön. Idéburen stadsförbättring är ett utmärkt sätt att stärka den lokala demokratin och ta tillvara på och omsätta kungsholmsbornas förslag.

Utbyggnaden av Västra Kungsholmen med 20.000 nya boende och 35.000 arbetsplatser har blivit ett stort lyft för stadsdelen. Moderaterna vill fortsätta utvecklingen av stadsdelen. Vi vill även att stadsdelsnämnden främjar initiativ för att utveckla Fridhemsplan i syfte att få till en tryggare och mer levande plats med bostäder, butiker och restauranger.

Ekonomiskt bistånd

Stadsdelsnämnden ska i handläggning av ekonomiskt bistånd bedriva ett aktivt och evidensbaserat arbete. Stort fokus måste ligga på att minska biståndsberoendet och bistå i arbetet med att gå från bidrag till egen försörjning. Det är av stor vikt att aktivt följa och utveckla rutiner för att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Arbetet med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

Arbetsmarknadsåtgärder

Stadsdelsnämnden ska planera för att erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. I Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige avsätts 50 miljoner kronor centralt för en särskild satsning på feriearbeten. Stadsdelsnämnden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.

Invandring berikar Stockholm och Kungsholmen. Det är positivt, välkommet och nödvändigt att människor söker sig hit. Den som kommer hit från ett annat land ska få en reell möjlighet till etablering. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

Maria Johansson m.fl. (FP) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Folkpartiets förslag:

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar

att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut

att därutöver anföra följande

Inledning

Folkpartiets Stockholm är den plats i Sverige, Europa och världen där varje individ oavsett bakgrund är mest fri att forma sin egen framtid och att bidra till samhällets framåtskridande. I en växande stad, som ska fungera bra för människor i alla åldrar och med olika livsstilar, krävs att vi skapar förutsättningar för människor att själva utforma sina liv från förskolan till äldreboendet och allt däremellan. Både staden och samhället ska vara öppet, transparent och tolerant för människors olika livssituationer och olika livsval.

Förskola

Förskolan är det första steget i det livslånga lärandet och är för många barn det första steget mot att bli en alltmer självständig individ som kan utveckla sina egna förmågor och intressen. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg, lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten

ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Stockholms stad ska erbjuda förskolor med hög kvalitet, kvalificerad pedagogik och stor valfrihet.

Under de två gångna mandatperioderna har förskolan varit en av stadens allra mest uppskattade verksamheter, med några av landets minsta barngrupper, genomgående en hög kvalitet och en stor mångfald i pedagogiska inriktningar. Vi ska värna detta och utveckla valfriheten så att det blir enklare för föräldrar att välja förskola och att kunna vara trygga med att förskolan håller en hög kvalitet.

Tyvärr styrs dock Stockholm nu av en majoritet som varken satsar på förskolan eller värnar valfriheten. Mer än 18 000 barn går i fristående förskoleverksamhet i Stockholm. Många av dessa verksamheter hotas nu av den rödgröna regeringen och den rödgrönrosa Stockholmsmajoriteten. Vi säger nej till de rödgrönrosas hot om minskad valfrihet. Folkpartiet står upp för valfrihet för föräldrar och barn och för en förskola i världsklass.

Den nya majoritetens budget innebär ytterst magra påslag till förskolorna, som riskerar att leda till kvalitetsförsämringar och större barngrupper. Det är inte att ta ansvar för förskolan. I Folkpartiet liberalernas förslag till budget för 2015 satsar vi 38,1 mnkr mer än majoriteten på stadsdelarnas förskoleverksamhet. För Kungsholmens del skulle det innebära ett välkommet resurstillskott som möjliggjorde fortsatt små barngrupper, kvalitetsförbättringar och löneökningar för förskollärarna.

För att öka andelen förskollärare på våra förskolor ska Stockholm vidare arbeta aktivt med att öka förskolläraryrkets attraktionskraft. Vi vill därför att staden under 2015 inför karriärtjänster för förskollärare efter samma modell som gäller för förstelärare i grund- och gymnasieskola. Ett första steg blir att över staden tillsätta 50 tjänster som förste förskollärare. Utgångspunkten ska alltid vara att det handlar om permanenta tjänster.

Socialdemokraterna gick till val på att hela deras då föreslagna skatteköjning på 15 öre skulle gå till förskolan och skolan. Sedan kom de till makten. Skatteköjningen blev större och satsningarna mindre. Trots allt tal om satsningar på förskolan och skolan sätts de istället på bantningskur. Det är inte något vi tänker acceptera.

Barn, kultur och fritid

Alla barn ska kunna delta i fritids- och idrottsaktiviteter på lika villkor. Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelarna fått resurser för att utvidga fritidspengen för barnfamiljer med ekonomiskt bistånd till en bredare åldersgrupp. Vi tror att pengarna hade gjort

mycket mer nytta för detta ändamål än att anställa byråkrater i form av kultureksekreterare. 2 miljoner

Biblioteken är ryggraden i bildningssamhället. Bibliotekens utbud ska svara mot låntagarnas efterfrågan, vara allsidigt sammansatt och inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa utgångspunkter i enlighet med bestämmelserna i den nya bibliotekslagen. Den digitala utlåningen liksom den fysiska ska även framgent vara avgiftsfri.

Det mycket lovande arbetet – lässatsningen – mellan Stockholms stadsbibliotek och stadens förskolor, som initierades i och med Stockholms stads budget för 2014, ska fortsätta.

Äldreomsorg

För Folkpartiet är det en självklarhet att äldre fortsätter att vara individer hela livet. Det är viktigt att stadsdelsnämnden ständigt prioriterar äldres valfrihet och självbestämmande. Äldre ska ha större möjligheter att delta i aktiviteter och få komma ut. Stadsdelsnämnden ska se till att det finns verksamheter för äldre som håller öppet även på sommaren och under storhelgerna, då många är som ensamast. Stadsdelsnämnden ska ge stöd till föreningar att erbjuda verksamheter på sommaren.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade Kungsholmens stadsdel fått 3,8 mnkr mer i pengar till äldreomsorgen.

Alla har rätt till ett bra boende. Vi vill låta alla äldre över 85 år som så vill få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Nu får stadens äldre istället ett ”trygghetslöfte” av ytterst oklar halt och med mycket svag finansiering. Servicehusens framtid är fortfarande extremt osäker.

Folkpartiet sätter kvalitet före ideologi. Den nya majoriteten har genomfört ett antal ideologiskt motiverade återkommunaliseringar av äldreboenden i olika delar av staden. Undantagslöst har de boenden som tagits tillbaka i egen regi varit välfungerande och väl omtyckta, och undantagslöst har motiveringen från majoritetens sida varit ytterst bristfällig.

Undernäring hos äldre är en dold folksjukdom. Självklart ska man som äldre kunna välja mellan olika rätter om man får mat via hemtjänsten eller på boendet.

Arbetsmarknad och ekonomiskt bistånd

Som ett resultat av Alliansens målmedvetna arbete är antalet personer med ekonomiskt bistånd i staden rekordlåg. Det är viktigt att stadsdelsnämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsätter att arbeta för att slussa personer från bidrag till arbete.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelarna fått resurser för att låta personer med ekonomiskt bistånd behålla 35 procent av intjänad arbetsinkomst utan att det hade påverkat rätten till bistånd.

Unga vuxna ska kunna påbörja ett självständigt liv, inte behöva försörja sina föräldrar. Vi vill att unga under 21 år som bor hemma hos sina föräldrar ska kunna tjäna ett obegränsat belopp utan att det påverkar den övriga familjens rätt till försörjningsstöd.

Stadsdelsnämnden ska fortsätta satsningen på feriejobb och fördjupa dialogen med det privata näringslivet. Hade Folkpartiets budget gällt så hade stadsdelsnämnden fått resurser för att även börja erbjuda feriejobb på helgerna.

Stadsdelsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare för framtidens arbetskraft. Nämnden ska börja anställa studenter enligt den modell för studentmedarbetare som finns i ett flertal länder, där studenter arbetar några timmar i veckan vid sidan om sina studier, med uppgifter som ligger i linje med studierna.

Stadsdelsnämnden ska börja anställa ungdomar enligt det avtal om yrkesintroduktionsanställningar som nåtts mellan arbetsmarknadens parter.

Fler personer med funktionsnedsättning ska anställas i stadsdelen. Målsättningen ska så långt som möjligt vara att personer med funktionsnedsättning anställs till reguljära tjänster som utlyses i konkurrens med andra sökande. Man ska ha samma möjligheter som andra anställda att växa som medarbetare och utveckla sin kompetens och sitt ledarskap.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

För Folkpartiet är det en självklarhet att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att leva som andra.

Bedömningen av stöd och service till personer med funktionsnedsättning måste bli mer likvärdig och rättssäker. Handläggarna måste få möjlighet till ökad specialisering inom en viss typ av funktionshinder.

Hade Folkpartiets budget gällt så hade deltagare i daglig verksamhet fått höjd habiliteringsersättning, friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Vi hade höjt beloppsgränsen för ledsagares omkostnader och tydliggjort riktlinjerna för att bland annat säkerställa föräldrars rätt till ledsagning till barnens aktiviteter.

Individ- och familjeomsorg

Situationen för många socialsekreterare är pressad, och personalomsättningen är för hög. Att bara skjuta till mer pengar räcker inte. För att behålla socialsekreterarna krävs att stadsdelsnämnden arbetar aktivt och ambitiöst med ledarskap, handledning och karriärmöjligheter. Precis som i andra yrken där man arbetar med människor i utsatta situationer är möjlighet till handledning och professionellt stöd viktigt. Den nya majoriteten uppvisar en påfallande brist på snabb och aktiv handling.

Hemlösheten måste bekämpas genom tidiga insatser. Vi föreslår att stadsdelsnämnden inrättar en funktion som hyresrådgivare, för att tidigt hjälpa familjer som riskerar vräkning. Socialtjänsten bör fördjupa dialogen med privata och kommunala hyresvärdar för att kunna ingripa tidigt.

Utsatta barn måste få ökat stöd. Samarbetet mellan skola och socialtjänst måste fördjupas, och socialtjänsten måste öka kunskapen om ungas utsatthet på nätet. Stadsdelsnämnden bör inrätta en särskild funktion som fältassistent på nätet.

Trygghet

Det är viktigt att stadsdelsnämnden arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna i nära samarbete med föreningar, polis, brandförsvaret, fastighetsägare och föräldrar. Prioriterade områden inkluderar arbetet mot olaglig mopedkörning, snabb bortforsling av utbrända bilar och bättre möjligheter för medborgarna att anmäla klotter, trasig belysning och andra brister i stadsmiljön.

Våld i nära relationer måste uppmärksammas. Hemtjänstpersonal bör utbildas i att våga se och våga anmäla våld i nära relationer som drabbar äldre. Stadsdelsnämnden ska föra en dialog med hyresvärdar och uppmuntra dem att ansluta sig till projekt till mot våld i hemmet, till exempel projektet Huskurage.

I övrigt hänvisar vi till Folkpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige.

UTTALANDE

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (FP) lämnade följande uttalande. Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i uttalandet i form av ersättaryttrande:

Framtidens Kungsholmen – stadsdelen där alla kan växa!

Ett starkare Stockholm och Kungsholmen byggs med arbete. När fler människor ges möjlighet till arbete och egen försörjning stärks också våra möjligheter att utveckla stadsdelen.

Vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Genom fortsatt låg skatt får kungsholmsborna större rådighet över sin egen ekonomi och mer frihet i vardagen. Nyckeln till att utveckla och förstärka välfärdsverksamheterna är att fler får ett jobb som de kan försörja sig på. Vi kommer därför alltid att stå upp för en politik som prioriterar jobb framför bidrag.

Vi har prioriterat kärnverksamheten för att bättre hushålla med varje skattekrona och skapa förutsättningar för en fortsatt tillväxt och en stark och välskött ekonomi. Detta har medfört att vi har kunnat satsa på en kvalitativ och tillgänglig välfärd för kungsholmsborna.

För att kunna fortsätta växa krävs en offensiv satsning på att bygga nya långsiktigt hållbara bostäder, en god kommunal service – alltifrån nya förskolor och skolor, till äldreomsorg, bostäder med särskilt stöd och service, kultur och idrott. Kvaliteten inom verksamheterna ska vara den högsta.

Stockholm håller positionen som världsledande miljöstad. Vi har bekämpat luftföroreningar, gifter och växthusgasutsläpp och tagit fasta på Stockholms gröna värden och den täta stadens fördelar. Vi har antagit utmaningen att göra Stockholm till en cykelstad i världsklass. Vår ambitiösa miljöpolitik har gett en stadsmiljö som är trygg, säker och trevlig.

När Stockholms stad bytte majoritet 2006 var äldreomsorgen kraftigt underfinansierad. Sedan dess har Alliansen tillfört mer än en miljard kronor till stadens äldreomsorg trots att antalet invånare äldre än 80 år samtidigt har minskat. Detta i sig är en historisk satsning på äldreomsorgen.

Vi intensifierade under förra mandatperioden arbetet med att göra stadsdelen mer tillgänglig. Här har stadens program för delaktighet varit av avgörande betydelse. Vi har fortsatt prioritera att minska arbetslösheten för personer med funktionsnedsättning.

Sedan 2006 har vi genomfört omfattande satsningar på biblioteken. Flera bibliotek har flyttat till mer tillgängliga lokaler och elva bibliotek har renoverats.

Framtidens Kungsholmen är de många möjligheternas stadsdel. Hit kan människor söka sig för att få vara sig själva och kunna förverkliga sina egna drömmar. Här bejakas mångfald och idéer. Kungsholmen är en öppen, trygg, jämlik och tolerant stadsdel som tar tillvara på alla människors livschanser.

För att Kungsholmen ska kunna fortsätta växa på ett bra sätt behövs alla och alla är välkomna. Kungsholmen är en vacker, grön stadsdel,

omgiven av vatten. Här finns miljöer för alla livsstilar och önskemål, med gammalt och nytt sida vid sida.

Kungsholmsborna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Politiken ska riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur kungsholmsborna ska leva sina liv. Vi vill stärka människors egenmakt genom att utveckla och förbättra valfriheten. Vi tror på människors förmåga att själva eller i samråd med anhöriga kunna välja barnomsorg, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster.

Kungsholmen ska vara såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt hållbart.

Tillsammans med kungsholmsborna vill vi göra en bra stadsdel ännu bättre. Med utgångspunkt i det som är bra och värt att vårda, riktar vi ansträngningarna mot det som fortfarande behöver förbättras.

Alliansen fortsätter att arbeta för ett Kungsholmen där alla kan växa.

ERSÄTTARYTTRANDEN

Kristin Jacobsson (C) lämnade följande ersättaryttrande:

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Vi har en vision om ett Stockholm och Kungsholmen som är livfullt, öppet och grönt. En stad och stadsdel där företagsamhet frodas, människor upplever frihet och alla är välkomna.

Vi vill ha ett frihetligt Stockholm där människors egen vilja och rätt att välja kvalitativ verksamhet står i centrum. Kungsholmarnas valfrihet ska vara styrande för all verksamhet, medborgarens behov stå i centrum och människors idéer för hur staden ska byggas och utvecklas tas om hand. Genom valfrihet skapas konkurrens vilket i sin tur leder till bättre kvalitet, fler småföretagare, tillväxt och mångfald. Rätten att välja kvalitativ skola, vård och omsorg bör vara grundläggande.

Stockholm ska också vara en ledande förebild för ett modernt samhälle som är miljöanpassat och långsiktigt hållbart. En stad där ekonomisk tillväxt ger förutsättningar för effektiv politik mot klimatförändringarna. En stad där grönska får frodas och där tät bebyggelse ger svaret både på bostadsbristen och klimatutmaningar.

För Kungsholmen önskar Centerpartiet särskilt bl.a. att:

- ambitionen kring upphandling av livsmedel och mat till förskolor, skolor och äldreboenden höjs. Den mat som handlas upp ska möta

- samma krav avseende djurhållning och miljö som ställs på svenska livsmedelsproducenter,
- alla förskolor och skolor, där det är praktiskt möjligt, får egna tillagningskök,
  - att förskolor erbjuds egna kolonilotter där barnen, som en del av den pedagogiska verksamheten, kan odla exempelvis sin egen sallad,
  - regelbunden kompetensutveckling erbjuds all förskolepersonal, inom olika teman, exempelvis giftfri miljö,
  - våra parker utvecklas och underhålls samt att de byggnationer som görs inte sker på bekostnad av Kungsholmens gröna ytor,
  - våra parker inbjuder till avslappande stunder, spontanidrott och kultur, exempelvis genom att ytor avsätts för skapande av konst eller temporära utställningar,
  - idéburen stadsförbättring, där kungsholmsborna själva ges möjlighet att påverka sin omgivning, bedrivs.

I övrigt hänvisas till Centerpartiets budgetförslag för kommunfullmäktige.

För övrigt önskar jag notera att jag inte hade deltagit i beslutet kring ärende 7, Verksamhetsplan 2015, hade jag som ersättare haft rösträtt i nämnden.

Emil Öberg (KD) lämnade följande ersättaryttrande:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation i kommunfullmäktige
3. Att därutöver anföra följande:

Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare och stadens organisation och förtroendevalda. Kristdemokraterna värnar valfriheten inom barnomsorg, skola och äldreomsorg. Vi vill minska barngruppernas storlek i förskolan och erbjuda alla som är över 85 år rätt till äldreboende. Vi avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 41 miljoner.

Förskoleverksamhet

Barnomsorgen finns till för barnen och inte tvärtom. Föräldrar ska kunna välja den barnomsorg som är bäst för deras barn. Det kan handla om både förskola och pedagogisk omsorg i hemmet i form av dagbarnvårdare, flerfamiljssystem eller egen omsorg. Föräldrarna ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Fristående och kommunala verksamheter ska behandlas lika. Stockholms stad ska

erbjuda vårdnadsbidrag till de föräldrar som väljer att på egen hand sköta omsorgen om sina barn.

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga. Små barngrupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn. Kristdemokraterna har avsatt 50 miljoner kronor för detta ändamål i vår budget för Stockholms stad 2015. Det tillsammans med en schablonökning på 96,7 miljoner kronor är ett rejält steg framåt i arbetet mot mindre barngrupper i förskolan. Vi noterar att majoriteten eftersträvar mindre barngrupper men saknar en finansieringslösning.

Lärandet förutsätter trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Kristdemokraterna vill lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad verksamhet. Den erbjuder viktig stimulans och gemenskap till barn och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer.

Fler familjecentraler bör inrättas där mödravårdscentral, barnavårdscentral och socialtjänsten kan samverka för att tidigt upptäcka barn som riskerar att fara illa och stötta familjer på olika sätt.

Äldreomsorg

Rätten att bestämma över sin egen vardag upphävs inte vid någon viss ålder. Vi har alla olika behov och önskemål. Vi välkomnar privata, ideella och kooperativa alternativ. Mångfalden av aktörer inom välfärden ökar kvaliteten och förbättrar verksamheterna.

Valfriheten har skapat alternativ som är tillgängliga för alla, inte bara för personer med höga inkomster. Varje människa har unika önskemål och förutsättningar. Utan konkurrens får vi ingen verklig valfrihet och valmöjligheterna blir betydligt färre. Vi ser med stor oro på att valfriheten inom välfärden succesivt minskar.

Kristdemokraterna vill införa en äldreboendegaranti. Alla som är 85+ ska ha rätt till äldreboende, utan biståndsbedömning. Vi avsätter 50 miljoner kronor för detta ändamål i budgeten för Stockholms stad 2015.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma.

Kristdemokraterna vill utöka valfriheten för val av servicetjänster inom hemtjänsten. Det ska inte enbart vara enkelt att välja utförare av hemtjänst utan också vilken typ av tjänster man behöver hjälp med. Vi vill förenkla biståndsbedömningen och erbjuda alla över 80 år sex timmar att fritt förfoga över vad gäller olika servicetjänster.

Kristdemokraterna vill öka välbefinnandet inom äldreomsorgen genom god mat, utevistelser och kulturupplevelser. Vi avsätter tio miljoner kronor för detta i budget 2015. Vi vill vidare att Äldre direkt även framöver ska vara öppet på helger. Vi beklagar att majoriteten sparar två miljoner kronor på detta i stadens budget.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stadens arbete ska präglas av tydligt brukarfokus. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid ska följas.

Staden bör utreda förutsättningarna för personer över 65 år att fortsätta delta i daglig verksamhet, i första hand för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap.

Kristdemokraterna har tidigare drivit igenom att inriktningen vid större bostadsexploateringsprojekt ska vara att projekten innehåller en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättning. Majoriteten har beslutat att denna princip ska gälla för projekt med fler än hundra lägenheter. Kristdemokraterna välkomnar detta förslag.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Föräldrastödinsatser ger goda effekter. Forskning visar att den största förebyggande effekten, för att barn inte ska få problem senare i livet, nås om insatser som föräldrastödsprogram riktas till alla familjer/vårdnadshavare. Det är samtidigt viktigt med riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med ungdomar. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Vi vill också att Alliansens satsning på att fältassistenter ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Stadsmiljöverksamhet

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. På Kristdemokraternas initiativ finns nu appen Tyck Till som gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Stadsdelsnämnderna ska samverka sinsemellan och med trafiknämnden för att hela staden ska vara snygg och välskött. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.

Kristdemokraterna avvisar bestämt den nya majoritetens förslag att minska Stockholms stads budget för att hålla staden ren med 41 miljoner.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. Det är viktigt att staden eftersträvar att ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar.